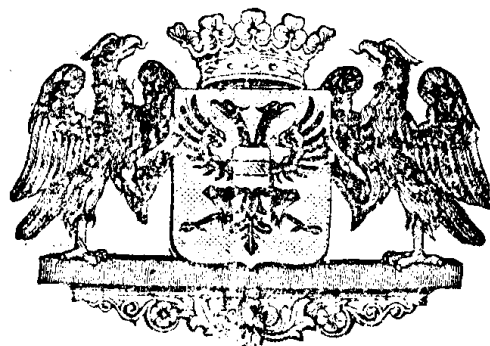

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

VERHUURING.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad Groningen zijn voornemens, bij besloten briefjes, welke vóór of op den 22sten September 1846 ten Stads Kantore te Groningen moeten worden ingediend, voor den tijd van zes jaren, in één perceel te verhuren:

Eene **BOEREN BEHUURING** en **SCHUUR** met **TUIN** en **88 Bunders**, 33 Roeden, 10 Ellen **BOUW- en WEIDELANDEN**, staande en gelegen in den **Ruigezandster Polder**, benevens den daarom liggenden **DIJK**, groot 5 Bunders, 78 Roeden, 10 Ellen en het **KWELDERLAND**, groot ongeveer 170 Bunders; alles staande en gelegen onder de Gemeente **Oldehoop**; zullende de **Conditien** dezer Verhuring ter lezing van de **Gegadigden** liggen: ten Stads Kantore voornoemd; bij den **Logementhouder van DER LAAN**, aan de Groote Markt, te Groningen; in het Gemeentehuis te **Grijpskerk** en aan de **Gerkestraat**.

GRONINGEN, 7 September 1846.

Burgemeester en Wethouders: **H. W. van GIFFEN**
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

HERBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad Groningen gedenken, bij inschrijving met gesloten briefjes, die vóór of op den 19den dezer ter Stads Secretarij moeten worden bezorgd, te herbesteden:

Het **SCHOONMAKEN** van de **HARDSTEENWERKEN** en het **VERWEN** van de **HOUTWERKEN**, ENZ. aan het **STADS KANTOOR**, aan de westzijde van de Groote Markt, achter het Stadhuis.

De Voorwaarden dezer Herbesteding zullen van heden ter Stads Secretarij ter lezing liggen; terwijl inlichtingen te bekomen zijn bij den Stads Bouwmeester **D. H. BOS**.

GRONINGEN, 14 September 1846.

Burgemeester en Wethouders: **H. W. van GIFFEN**
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

De **ADMINISTRATEUR** van 's **RIJKS** **SCHATKIST** in de Provincie Groningen adverteert, dat de **TRAKTEMENTEN** over het **DERDE KWARTAAL** van 1846, aankomende de **Heeren REGTERLIJKE AMBTENAREN**, **HOOGLEERAREN**, **LEERAARS** van de **GODSDIENST**, **MILITECOMMISSARIS**, **AMBTENAREN** bij de **MARINE**, **WATERSTAAT** en 's **RIJKS** **MUNI**, **RECTOREN**, **ONDERWIJZERS** en **ANDEREN**, op de gebruikelijke wijze zijn betaalbaar gesteld, voor de belanghebbenden te dezer Stede, met **ASSIGNATIEN** op den **Heer AGENT** van 's **RIJKS** **SCHATKIST**, en daar buiten woonachtig, bij de **Heeren ONTVANDEERS** van 's **RIJKS** **MIDDELEN** in de Gemeenten.

GRONINGEN, 14 September 1846.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJZEN.
KIEL, 5 September.

De heer **Olshausen**, professor der Oostersche letterkunde en rector magnificus der hoogeschool alhier, heeft na veel moeite een kort onderhoud met zijn te **Reudshurg** in de gevangenis zittenden broeder, in het bijzijn van twee Deensche officieren, verkregen. Men zegt, dat **Theodor Olshausen**, in het bewustzijn zijner onschuld, zijne spoedige vrijlating met zekerheid te gemoet ziet.

Heden namiddag werd alhier in eene openbare vergadering een adres aan het Holsteinsche oppergeregt, klagten behelzende over het vatten van **Olshausen**, opgesteld, en weldra door 900 personen ondertekend. Behalve dit adres, hebben verscheidene aanzienlijke burgers dezer stad zich bij het geregt aangeboden tot het stellen van borgtocht voor de vrijlating van **Olshausen**. Gedurende deze zeer talrijke vergadering was de hoofdwacht versterkt.

Van den 18sten. Gisteren ging de commissie, welke namens het oppergeregtshof op last des Konings is benoemd, over tot de ontzetting van de papieren van **Olshausen**, in bijzijn van zijn broeder, professor en tijdelijk rector hier ter stede. Een onderzoek van verscheidene uren had tot resultaat, dat de commissarissen niet een enkel blaadje medenamen, maar het geheel aan zijn broeder overleverden.

Met de van **Kopenhagen** komende stoomboot ontvangen wij heden morgen het bericht, dat de geheele **Sleeswijk-Holstein-Lauenburgsche** kanselarij (departement van justitie, eeredienst en binnenlandsche zaken) haar ontslag heeft verzocht. Bevestigt zich deze tijding, dan zoude zij des te belangrijker zijn, daar de meeste kanselarijleden niet zoo welgesteld zijn, om het verlies van zulk een ambt met onverschilligheid te beschouwen. Als eerste oorzaak wordt er opgegeven, dat de kanselarij de ambtsontzetting van verscheidene hooge justitiebeambten moest onderteekenen. Nogtans eischt de gansche zaak nadere bevestiging.

KOBLENTZ, 6 September.

De wijnbergen, op den linker zoowel als op den rechter oever van den Rijn, zijn zoo beladen met druiven, als zulks sinds menschengheugen het geval niet geweest is. Oude en jonge wijnstokken prijken met zoo veel overvloed, dat de meeste verwachtingen der eigenaars overtroffen worden. Aan onze zijde zijn de wijnbergen sedert 10 dagen, in het Nasauische reeds langen tijd gesloten, daar de druiven rijpbaar de rijpheid nabij zijn. De kleine wijnhuizen hebben in den laatsten tijd de prijzen der wijnen verlaagd, en heeft gebrek aan ledige vaten voor den wijn van dit jaar. De liefhebbers verheugen zich reeds in dit bekoorlijk vooruitzicht van overvloed.

MENTS, 7 September.

De ter arde bestelling van doctor **Ellenger**, opperabij van Ments, heeft een voorbeeld opgeleverd van godsdienstige verdraagzaamheid, dat welligt enig in zijne soort is. Deze lijkplegtigheid van den eerwaardigen Israelietischen geestelijken werd bijgewoond door de geheele R.-Catholieke en Protestantsche geestelijkheid, van welke de eerste den bisschop **Peter Kaiser**, en de andere den opperintendant-generaal doctor **Noneviller** aan het hoofd had.

FRANKFORT, 8 September.

Hoe weinig belang de Duitse boekhandelaars ook schijnen te stellen in de tusschen Pruisen en Engeland gesloten overeenkomst betreffende het kopijregt, zijn desniettemin reeds de regeringen van Saksen, Wurtemberg, Hessen, Nassau en Frankfort tot hetzelfde toetreden, en er bestaat bijna geen twijfel, of de overige Staten van het Toelverbond zullen eerlang dit voorbeeld volgen.

Terwijl men in Duitschland met verlangen uitziet naar het oogenblik, waarop de Duitse drukpers van hare tegenwoordige banden zal ontslagen worden, spreekt men hier van de overnemen maatregelen, waardoor de Nederlandsche drukpers bedreigd worden. Het zou voorbarig zijn, dit onderwerp op ons standpunt uitvoeriger te willen bespreken; desniettemin kan men verzekeren, dat in de meeste kringen alhier,

de diplomatische niet uitgezonderd, de vrijheid der drukpers als zoo innig verbonden met het Nederlandsche nationale karakter beschouwd wordt, dat men van eene belemmering dezer vrijheid, indien ooit daartoe eene poging gedaan mogt worden, bijna dezelfde gevolgen vreest, welke de bekende Julij-ordonnantien van **Karel X** voor hem en zijne dynastie na zich slepten. Door het gemis dezer vrijheid hebben wij Duitschers al de waarde van dit kostbaar kleinood leeren kennen, en zouden het derhalve aan geen volk ten kwade duiden, zoo het er alles aan waagde, om dit goed, eenmaal verkregen, zich nooit weer te laten ontnemen.

— Professor **Böttcher** te Frankfort en professor **Schönbein** te Basel, de beide verdienstelijke chemisten, die te gelijken tijd en ieder afzonderlijk de gewichtige uitvinding van het ontplofende katoen (schiet-katoen) hebben gemaakt, hebben zich verenigd tot de gezamenlijke ten uitvoerbrenging hunner uitvinding. Zij hebben zich reeds met eenige Noord-Amerikanen verstaan tot het, tegen betaling van 100,000 dollars, verkoopen van hun octrooi, hetwelk namens de uitvinders door de Regering der Vereenigde Staten zal tot stand gebracht worden, zoodra zij zich van het nut hunner uitvinding in de Europeesche Staten zullen verzekerd hebben. Er valt niet aan te twijfelen, dat de professoren **Böttcher** en **Schönbein** het geheim van hun ontplofende katoen weldra aan alle Staten op voordeelrijke wijze zullen verkocht hebben, daar al de met hetzelfde genomen proeven met den besten uitslag zijn bekrond. Het ontplofende katoen is niet slechts de helft goedkoper, dan het schietkruid, maar bezit ook eene zesmaal sterkere voortstuwendende kracht. Deze uitvinding is van te meer waarde voor de katoen voortbrengende landen, daar de afval en zelfs al het gebruikte katoen tot dit doeleinde kan gebruikt worden, zonder aan de drijfkracht iets hoegenaamd te verminderen. Dit katoen ziet er even zoo als het gewone uit, en zelfs de beroemdste chemisten, die ten deze proeven hebben genomen, hebben te vergeefs het geheim willen uitvorschen.

— Van de Italiaansche grenzen schrijft men van den 2den Sept.: Luidens de van regeringswege bekend gemaakte mededeelingen aangaande de treurige gevolgen van de op den 14den Aug. in het Toskaansche plaats gehad hebbende aardbeving, belooft het getal doden 70, dat der gewonden 521, het getal van hen, die ten gevolge der instortingen, zonder ontkomen zijn, 3 à 4000 personen. Behalve de steden **Livorno**, **Pisa** en **Volterra**, hebben nog 27 plaatsen en dorpen aanmerkelijk geleden; **Orciano** en **Lorenzana** zijn geheel verwoest. In alle Toskaansche steden hebben inzamelingen voor de ongelukkigen plaats; tot dusverre vallen deze boven alle verwachting uit.

GROOTBRITANNJE.

LONDEN, 9 September.

Men heeft berekend, dat de mislukking van den aard-appelloogst aan het Vereenigd Koninkrijk eene schade van drieëntwintig millioenen, en aan Ierland alleen een verlies van tien millioenen ponden sterling zal toebrengen.

— Tot een bewijs van het ongelooflijk toenemen van het verkeer ten gevolge der spoorwegen kan de volgende opgave dienen. Tien spoorwegen varen thans in tien verschillende richtingen van Londen naar de omliggende plaatsen en naar het binnenland. Op deze wegen gaan dagelijks 127 treinen af, de twee spoorwegen naar **Croydon** en **Greenwich** niet medegerekend, waarheen op elk uur een trein vertrekt.

— Uit Rotterdam is het schip **Alkmaar** aangekomen, aan boord hebbende, onder anderen, het groote aantal van 12,281 geweerd-laden en 499 pistolen-laden, voor rekening van het Britsche gouvernement.

— Omtrent de door de cholera in de haven van **Karachi** en **Scinde** aangerigte verwoestingen melden officiële opgaven, dat van den 13den tot den 23sten Julij de helft van eene bevolking van 16000 zielen door deze ramp weggemaaid is, en dat van het garnizoen van 6000 soldaten 1490, waaronder 895 Europeanen en 595 Cipajers, zijn bezweken.

— De **Morning-Herald** deelt in een brief van **Madera**, van den 17den Augustus, eenige bijzonderheden mede nopens de ongeregeldeheden, die den 2den Augustus in die stad hebben plaats gehad. Eenige Portugezen, die tot het Protestantismus waren overgegaan, waren in het huis eener Engelsche familie bijeen gekomen, om de godsdienstoefeningen bij te wonen, waarop het volk voor dat huis bijeen liep, en met vervaarlijk geschreeuw de uitlevering der Portugesche Protestanten eischte. Op de weigering der huisgenooten, drongen de oproerigen voort, verbrijzelden de deur en drongen tot in de keuken door, waarheen de mannen, die zij vervolgden, gevlucht waren. Het grauw mishandelde hen, en de tusschenkomst der politie en van de militaire magt was noodig, om de ongelukkigen aan de woede hunner landgenooten te onttrekken. Eenige der belhamels werden gevat, doch men liet hen den volgende morgen wederom los.

Den volgende Zondag liep het volk te hoop voor de woning van den Engelschen predikant **Kalley**, die nog bij tijds bij een vriend gevlucht was; doch zijn huis werd in brand gestoken. Nog dienselfden dag gelukte het den leer-aar, in vrouwenkleederen aan boord der Engelsche stoomboot te geraken, die juist de haven was binnengeloopt.

Verscheidene Engelsche families hebben zich aan boord van een Engelsch vaartuig moeten begeven; want de Britsche consul verklaarde, dat hij voor hunne veiligheid niet instond, zelfs niet in zijne eigene woning. Een brief met talrijke onderteekeningen is aan den consul gerigt met verzoek, dat hij een Engelsch oorlogsschip naar **Madera** zoude ontbieden, ten einde daardoor het leven en de belangen zijner landgenooten te beschermen, zoo lang het eiland zich in den staat van regeringloosheid zal bevinden, die door de onmagt der plaatselijke magten wordt veroorzaakt.

Van den 10den. De **Times** verheft zich, in zijn blad van gisteren, met kracht tegen het denkbeeld, om door buitengewone middelen, ten koste van den Staat, Ierland te hulp te komen, en vooral om gelden tegen lagen interest aan de landeigenaars te verstrekken, ten einde zich, door dat middel, van de erfpanden (hypotheeken) te ontslaan, die de meesten hunner met zwaardere rentebetaling drukken. Hij erkent, dat wij aan den vooruitgezien nood van Ierland en van Schotland de afschaffing der korenwetten te danken hebben. „Dit ten minste, zegt hij, is een voordeel, dat wij in het worstelen met dien vreeselijken vijand gewonnen hebben. Kwame het te gebeuren, dat de aardappel van onze velden verdween, om nog slechts in een hoekje onzer tuinen te verkrijgen, — wierd dit geheimzinnig geschenk eener nieuwe wereld ons op even geheimzinnige wijs onttrokken, — is het ten minste eenige troost, te bedenken, dat, voor zoo ver 's menschen aloude voedsel betreft, wij thans op dezelfde hoogte als geheel de overige wereld staan. Wij hebben thans het onbelemmerd gebruik van onzen grooteren rijkdom. Nijverder en behendiger dan andere natien en daarom rijker dan zij zijnde, is het ons thans veroorloofd, zonder hinder, op de opene marktplaats der wereld dat voedsel te kopen, dat ons geld voor ons verkrijgbaar maakt en dat onze kunst-

vlijt en kunstvaardigheid rijkelijk verdienen.”

Vervolgens merkt de **Times** aan, dat de Engelsche arbeider zich meestal na afloop van den oogst in denzelfden toestand als de Iersche of de Schotsche bevindt, zonder daarom aanspraak te maken op den bijstand van den Staat; hij redt zich zoo goed hij kan. Ierland, daarentegen, is verward. „In Ierland is het altijd de Staat, die alles doen, allen bijstand toebrengen moet. De arbeider vraagt er den Staat om nationaal werk en nationaal voedsel; de landeigenaar, niet minder lastig en onbescheiden, wil eene nationale leening. Poogt de Staat die zorg in Engeland op zich te nemen? Maar, in het algemeen, kan de Staat ergens, waar het ook zij, werk of voedsel of geld maken? Hij kan het niet. Wel is waar, de proef kan hij nemen, maar zeker is het, dat die proef mislukt. Het eenige, wat hij met vrucht kan doen, is eene geringe regerende magt over deze dingen te oefenen, wanneer hij zoo gelukkig is, dezelve kant en klaar voorhanden te vinden.

„De landeigenaars vragen eene leening. Zij dragen dit verlangen in den volgende schoonschrijvende en gematigden vorm voor: „Wij zijn met hypotheeken (**Mortgages**) tegen 5, ja zelfs 6 pCt. overladen. Leent ons geld tegen 3½ pCt. en wat er bij de verandering van geldschieter gewonnen wordt, zal tot het geven van werk aan het volk en tot verbetering van het land zelf besteed worden. O, welk eene verkeerde scherpzinnigheid, welk eene stoutheid in het beloven en vertrouwen in het verwachten heeft niet gelibehoevende lieden door alle eeuwen heen gekenmerkt! Hoe kan de natie dit geld leenen? De vereischte som toch zou waarlijk geene kleinigheid zijn. Zoo het schijnt, begroot men de opbrengst der pachturen in Ierland op dertien millioenen (156 millioenen Nederlandsch). Onderstelt, dat het voor niet volkomen de helft van dit bedrag verbonden is, dan hebt gij eene gezamenlijke schuld van honderd millioenen, die een interest van vijf millioenen betaalt. Waar is de Staat, die deze honderd millioenen kan leveren? Of ook de helft? Of een vierde deel? Zoo men slechts het vierde gedeelte der Iersche hypotheeken in gouvernementen-leeningen verwisselde, zou zulks niet als eene groote tegemoetkoming beschouwd worden en evenwel zou het vijftientwintig millioenen kosten. De Staat zelf is de grootste schuldenaar, die in de wereld bestaat. Hij is reeds achthonderd millioenen schuldig; dus is het alleen de eene schuldenaar, die aan een ander, welke nog dieper dan hij in het slijk zit, verzoekt, hem er uit te helpen.”

FRANKRIJK.

PARIS, 9 September.

De uitzet voor Koningin **Isabella** en de infante **Luisa** is te **Pariss** besteld. De gravin **Bresson**, echtgenoot van den ambassadeur, heeft zich belast met het opzigt voor de vervaardiging. H. M. de Koningin van Frankrijk zal, naar men verzekert, hier rijke geschenken bijvoegen.

— Volgens de Belgische dagbladen heeft de Engelsche ingenieur **Joseph Locke**, die bij zoo vele spoorweg-ondernemingen werkzaam is, en ook hier te lande als ingenieur-consulent der Nederlandsche Rijn-Spoorweg-Maatschappij bekend is, onlangs een aanzienlijk landgoed voor den prijs van 80,000 p. st., of ongeveer een millioen guldens, aangekocht.

— Men meldt uit **Madrid**, dat het bruidsgeschenk van den infant **don Francisco d'Assisi** voor de Koningin, zijne aanstaande echtgenoot, in een prachtig stel van paarden zal bestaan, ter waarde van 5 millioenen realen. Dit stel, behoort hebbende aan de gade van den infant **don Francisco de Paula**, zou door de overige kinderen aan hunnen broeder tot dat doel afgestaan zijn.

— **Joseph Henry** is uit de conciergerie naar de gevangenis van **Roquette** overgebracht, van waar hij weldra naar het bagno van **Rocheport** zal gezonden worden.

Van den 10den. Men zegt, dat de Koning het grootkruis van het legioen van eer heeft toegezonden aan den hertog van **Kadix**, aanstaanden echtgenoot van de Koningin van Spanje, vergezeld van eenen eigenhandig geschreven gelukwensingsbrief wegens zijn aanstaand huwelijk.

— Er zijn verscheidene schilders naar **Madrid** vertrokken, om het portret te maken van de aanstaande hertogin van **Montpensier**.

— Op dit oogenblik worden te **Fontainebleau** eenige toebeidselen tot de feesten gemaakt. Daarheen, zegt men, zal zich het hof in de aanstaande maand begeven, om de gemalin van den hertog van **Montpensier**, bij hare komst in Frankrijk, te ontvangen.

— Men wil, dat de Koningin **Christina** de jonge hertogin naar Frankrijk zal vergezellen en dat zij eenige dagen alhier zal vertoeven.

Van den 11den. Men verzekert, dat de hertog van **Montpensier** en zijn broeder de hertog van **Nemours** zich morgen ochtend op weg begeven naar Spanje, ten einde tegenwoordig te zijn bij de zitting der Cortes van den 14den, waarin de zaak der beide huwelijken behandeld zal worden. Dit vertrek, hetwelk eerst den 18den had moeten plaats hebben, is verhaast, ten einde de sedert eenige dagen in onloop zijnde geruchten krachteloos te maken.

— Een dagblad meldt heden morgen, dat een van de grootste bankiershuizen der hoofdstad de zelfde betalingen gestaakt heeft, en dat het passief 10 millioenen bedraagt.

Dit bericht is volkomen waar. De bedoelde bankier was commandite van een groot Spaansch huis en was op het punt zijne balans neder te leggen. Hij heeft al zijne crediteuren volhaan behalve den Spaanschen commanditaire, die dus alleen bij dit faillissement meer dan een tiental millioenen verliest.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 September.

De heer **Lowe Loyy**, dien de slechte staat zijner gezondheid verplicht had de kolonie van **Guatemala** te verlaten, is kort na zijne aankomst te **Dover** overleden. De berigten, die men onlangs van **Santo Thomas** heeft ontvangen, zijn verre van geruststellende. Wij laten hier eenige zinsneden volgen van een brief, in dato 7den Julij, door een planter geschreven:

„Wij zijn hier zonder brood, zonder geld en leven van hetgene wij van het huis **Welsch en Co.** leenen. Gisteren leverde het ons 10 vaten melk, 1 vat varkensvleesch, 1 vat rijst en 1 vat erwten.

„De lading van den **Comte de Flandres** wordt volgemakt; dit schip is bijna geheel bevracht door den heer **Duguise**, geassocieerde van den heer **Puliero d'Ysabat**. Dat vaartuig wacht alleen levensmiddelen, om het anker te ligten, en zal 20 à 30 kolonisten naar Europa terug voeren, waaronder de families **Puteys**, **Priem**, **Deballeyne**, de kinderen van wijlen den heer **Duparc** en eindelijk den baron **C. von Bulow**.”

ANTWERPEN, 10 September.

Ruim vier eeuwen geleden stichtte **Peter Pot**, heer van **Bautersen** en **Pluiseugum**, in **Contebroek**, een magtig rijk koopman, geboortig van **Utrecht**, hier te **Antwerpen** eene

riory van Cisterciëzen, welke later in een abdij werd verandert. De kerk van deze abdij, welke sedert een halve eeuw heeft opgehouden te bestaan, nadat de Fransen er de monniken hadden uitgejaagd, zal morgen worden ingewijd, om aan de Israëlitische gemeente tot tempel of synagoge te verstrekken. Al de burgerlijke en militaire overheden zijn uitgenoodigd, deze plegtigheid bij te wonen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 10 September.

Z. M. de Koning is den 3den dezer te Breslau aangekomen en heeft den volgende dag de reis naar Heinrichau voortgezet.

— Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden wordt, naar men verneemt, aansaand Maandag of Dingsdag van Zijne reis in deze hofstad terug verwacht.

— Heden heeft het prov. gerechtshof in Zuid-Holland, kamer van strafzaken, uitspraak gedaan in de zaak van *H. Bauer*, beschuldigd van diefstal bij nacht met braak, over en inklumming. Het hof heeft hem schuldig verklaard aan het feit hem ten laste gelegd, en te dier zake veroordeeld tot geveeling, brandmerk met den strop om den hals, aan de galg vastgemaakt, uit te voeren binnen 's Gravenhage, en tuchthuysstraf van tien jaren. Deze persoon is 46 jaren oud, en heeft daarvan ruim twintig in tuchthuizen doorgebracht; hij is reeds driemaal geveeld en tweemaal gebrandmerkt.

— Uit Scheveningen meldt men: „Z. D. H. de Prins van *Hohenlohe-Langenburg*, die eenigen tijd met het gewenschte gevolg de zeebaden alhier gebruikte, heeft gisteren, bij zijn vertrek, en ten bewijze van zijn dankbaar gevoel aan God, voor eene goede herstelling door de zeebaden, eene milde gift doen ter hand stellen aan ds. *Meulemans*, om naar vrije beschikking aan sommige armen uit te deelen.”

— Aan het navolgend artikel, ons door eene zeer geachte hand ter mededeeling toegezonden, verleen wij des te geverde eene plaats, omdat het ons voorkomt, dat daardoor de onnodige vrees voor het *behoorlijk en nuttig gebruik der garnalen* zal kunnen worden weggenomen, welke het berigt uit Amsterdam, wegens het nuttigen van garnalen gevolgd ziekte- en zelfs sterfgevallen, *daartegen* zou hebben kunnen verwekken.

„In de vergadering van het genees- en heilkundig genootschap te Amsterdam, van den 2den dezer, zijn ook ter sprake gekomen de ziekte- en sterfgevallen, welke in die stad na het gebruik van garnalen zijn waargenomen; maar tevens is daarbij medegedeeld, dat die gevallen niet zoo zeer aan de *garnalen als zoodanig* (die vroeger wel eens waargenomen zijn als van eenen tijdelijk nadeeligen aard te wezen), maar aan het onmatig en onbehoorlijk nuttigen derzelfde moeten worden toegeschreven; zoodat bij het overvloedig voorhanden zijn daarvan, en het gebruik in groote hoeveelheid en *ongepeld*, en bij den daardoor verwekten dorst, vooral bij de groote warmte van het jaargetijde, opgevolgd door een niet minder onmatig gebruik der thans zoo overvloedige en goedkope komkommers, daardoor stoornissen der spijsvertering, met de daaruit voortvloeiende ziekten, soms zelfs met noodlottige uitkomst ontstaan zijn.”

— Zeker persoon, eergisteren morgen te Delft op eene gracht ten raam eener benedienkamer van zeker huis ziende openstaan, en dat zich niemand in die kamer bevond, heeft de vrijheid genomen daar in te klimmen, te dejeuneren, vier paren tafelsilber bij zich te steken en vervolgens te vertrekken. Van dezen diefstal onmiddellijk kennis gegeven zijnde, en de dief-gewaar wordende, dat men hem op het spoor was, vervoege hij zich aan dat huis, verzocht den bewoner te spreken en bedankte dezen voor het genoten onthaal, onder terhandstelling der vier paren tafelsilber, voorgevende ze dien middag, gelijk hij aanvankelijk had gedacht, niet noodig te zullen hebben, hij verwijderde zich daarop. Men verneemt, dat deze gast meermalen wegens dieverij in handen der justitie is geweest.

Van den 11den. Bestuurders van het Haagsche Genootschap tot Verdediging van de Christelijke Godsdienst hebben, in hunne vergadering op den 9den September j.l., den gouden ereprijs toegewezen aan elk der schrijvers van twee verhandelingen: over de echtheid van den Brief van Paulus aan de Efeziërs. Bij de opening der naamlijstjes bleek te zijn, de eene: *A. Niermeijer*, predikant te 's Heer Arendskerke nabij Goes; de andere: *D. Harting*, predikant der Doopsgezinden te Enkhuizen; terwijl aan eene derde *Latijnse* verhandeling de zilveren erepenning is toegewezen, indien de schrijver zijnen naam gelieft te openbaren.

— Voor de dienst op de Nederl. etablissementen ter kust van Guinea zullen, tegen de maand October aanstaande, benodigd zijn: een of twee bekwaame smeden, en een of twee bekwaame huistimmerlieden, ongehuld of weduenaars zonder kinderen, den leeftijd van 25 jaren niet te boven zijnde. Zij zullen, behalve den vrijen overtocht heen en terug, eene bezoldiging genieten van f 880 's jaars, ingaande met den dag hunner inscheeping, benevens f 250 voor uitrusting. Gadingmakenden zullen zich bij verzoekschrift op zegel, onder overlegging van geldige bewijzen hunner bekwaamheid en van goed gedrag, alsmede van een certificaat van voldoende aan de wet op de nationale milite, ten spoedigste moeten aanmelden bij het ministerie van koloniën te 's Gravenhage.

— Mgr. *Innocenti Ferrieri*, zaakgelastigde van Rome bij ons Hof, is tot *Cameriere secreto* van Paus *Pius IX* benoemd.

— Te Praag heeft zekere heer *Riedl*, op *waterschoenen* van zijne uitvinding, herhaalde malen over een meer gewandeld, en daarbij bewezen, dat zijne uitvinding in vele opzichten die van twee Noorwegers overtreft, die thans Europa doorreizen. Deze schoenen zullen aan den hofkrijgsraad gegeven worden, ten einde te onderzoeken, in hoeverre zij bij krijgskundige operatiën van nut zouden kunnen zijn.

— Uit Parijs wordt gemeld, dat, indien de warmte nog eenige dagen aanhoudt, de wijnoogst in de omstreken der hoofdstad een' aanvang zou nemen. De druiven der beroemde bergen van Suresne zijn, naar men van daar schrijft, nimmer zoo schoon geweest. De in de kelders voorhanden zijnde wijn wordt dan ook spoedig tegen 15 en 20 centimes de kan afgezet. Het getal drinkers is dien ten gevolge zeer groot. Verleden Zondag waren de wegen van Suresne naar het bosch van Boulogne en naar Neuilly opgevuuld met dronkaards, die den nacht in de opene lucht hadden doorgebracht.

AMSTERDAM, 12 September.

Eergisteren heeft de door de Koninklijke Nederlandsche *Yacht-club* uitgeschreven wedstrijd van vaartuigen, op het Y voor deze stad, plaats gehad.

De wedstrijd werd door zeer schoon weder begunstigd, en was een waar volksfeest. Voor de zeilvaartuigen viel echter het gemis van eene frissche koelte te betreuren; eerst tegen het einde stak de wind eenigzins op. — De zeer groote, fraai versierde tribune, welke aan de overzijde van het Y, tegenover de Nieuwe-Stads-Herberg, voor de leden der *Yacht-club* was opgericht, en in welken midden eene koninklijke loge met het wapen der club prijkte, — de zeer groote menigte der met vlaggen versierde koopvaardij-schepen, die voor de stad bijeen lagen, — de ontelbare kleinere vaartuigen, die het ruime vaarwater in alle richtingen doorliepen, en de overgrote menigte toeschouwers, welke op al die bodems, op de kaden en tot boven op de omliggende gebouwen verenigd waren, — dit alles leverde een onbeschrijfelijk fraai en alleszins belangrijk schouwspel op. — Het feest is in de beste orde en zonder ongelukken afgelopen.

Van den 13den. Omtrent de heerschende ziekte, waarvan wij verleden week gewagden, moeten wij tot ons leedwezen berigten, dat dezelve, welligt ten gevolge der op nieuw aangevakerde hitte, nog eerder aan het toe- dan aan het afnemen is, en dan ook de sterfte deze week groter is geweest, dan de voorgaande. Ten opzichte der zieken moeten wij ons met onze opgave bepalen tot de van stadswege verpleegden, want van de liders in de bijzondere huizen is het getal ons onbekend. In de beide gashuizen dan, zijn deze week ingebracht 240 nieuwe liders, waartegen 199 genoegezaam herstelden die gestichten weder hebben verlaten en 23 daarin overleden zijn, zoodat het getal deze week met 18 vermeerderd is; bij eene vergelijking van de sterflijsten van de

vorige met die van de thans eindigende week, bevinden wij, dat de lijsten van den 31sten Aug. tot den 6den September 164 aangiften inhielden, terwijl de lijsten dezer laatste week, van den 7den tot den 12den September, er 190 aangeven, zijnde alzoo een meerdertal van 26.

ROTTERDAM, 10 September.

De 's Gravenhaagsche *Nieuwsbode* meldt, dat in die stad geruchten loopen, dat Z. Exc. de minister van financiën, de heer van *Hall*, *ad interim* met de portefeuille van binnenlandsche zaken zou worden belast, doch men vermoedde, dat die portefeuille aan jhr. *P. van Akerlaken* zou worden opgedragen. Eene bepaalde beslissing deswege kan men niet dan na de terugkomst van Z. M. verwachten.

Van den 13den. Heden morgen overleed te 's Gravenhage, na een smartelijk lijden van ruim een jaar, aan de gevolgen van kanker, een verdienstelijke tooneel-directeur, de heer *J. H. Hoedt*, in den ouderdom van nagenoeg 67 jaren.

LEIDEN, 10 September.

Een med. dr. alhier heeft ons verzocht, om de ingezetenen te waarschuwen voor het gebruik van garnalen, vernits hem dezer dagen verscheidene ziektegevallen, ten gevolge van het gebruik van garnalen zijn voorgekomen.

— Een ooggetuige berigt ons, dat eergisteren op den spoor-trein van hier naar 's Gravenhage 11 beschonkene Joden, na eerst veel beweging in het stationsgebouw gemaakt te hebben, in den waggon oproerigheden tegen de overige passagiers begonnen, met dit gevolg, dat de trein te Voorschoten aangekomen zijnde, door het personeel aan den spoorweg werkzaam, onmiddellijk 9 hunner uit den waggon zijn gezet, welke na vele verwenschingen hunnen weg naar 's Gravenhage te voet hebben moeten vervolgen; de 2 overigen, welke in den waggon waren gehouden, zijn bij de aankomst van den trein te 's Gravenhage in handen der politie overgegeven en in verzekerde bewaring gebracht.

ZWOLLE, 10 September.

Gisteren had hier eene bijeenkomst van Kijks-veeartsen, gevestigd in deze provincie, plaats. Die bijeenkomst had ten doel, om, door onderlinge mededeelingen, genomen proeven en waarnemingen, de veeartsenijkunde uit te breiden, en deze wetenschap en kunst alzoo meer en meer in hare wezenlijke waarde te doen kennen. Het is te wenschen, dat deze vereeniging, nu reeds en hoe langer hoe meer, dienstbaar zij, om de veeartsenijkunde in de schatting van het publiek te doen rijzen.

— Volgens sommigen, zou de regering van Kampen er op bedacht zijn, om een Gymnasium (het vereenigd onderwijs in levende en doode talen, het verband tusschen hooger en lager onderwijs) op te rigten, dat geheel aan de eischen des tijds moet beantwoorden.

Dit zou gewis worden toegejuicht. Onderlinge vereeniging van oud en nieuw stelt den jongeling op de ware hoogte, om het gebied der wetenschappen eens geheel, en daarom juist te beoordeelen. Kampen zal voor zulk eene nuttige wetenschappelijke inrigting even goed geldelijke opofferingen willen doen, als het aanwendt voor bruggen, kaaijen, dokken en wegen.

TIEL, 10 September.

Men verneemt, dat een ingezetene dezer gemeente, nalatig geweest zijnde om de door hem verschuldigde belasting te voldoen, bij denzelven een krijgsman werd ingelegerd. Nadat die persoon aldaar den namiddag en nacht zonder nachtleger en zonder voeding had moeten doorbrengen, ging hij deswege klagen, als wanneer de nalatige belastingsschuldige voorgaf, dat het hem niet mogelijk was zijne belastingen te betalen, zelfs niet aan een' soldaat huisvesting en voeding te geven, als hebbende voor zich zelve en zijn gezin niet te eten. Intusschen is de belastingsschuldige deswege later door de regtbank alhier, volgens art. 17 § 5 der wet van den 22sten Mei 1845, tot eene geldboete van f 10, of, ingeval van onvermogen, tot eene gevangenis van acht dagen veroordeeld.

DORDRECHT, 11 September.

Onder de zeldzaamheden in het plantenrijk, waartoe deze zomerwarme aanleiding geeft, kunnen wij vermelden, dat te Zwijndrecht, bij *Koenraad den Arend*, door toevallige omstandigheden, eene aardappelplant is opgekomen, welke hij heeft laten opgroeijen en die thans eenen stoel gevormd heeft van negen voeten in omtrek. Deze reusachtige struik is geheel frisch van loof en vertoont geene de minste teekenen van bederf.

In dit eiland zijn struiken gedolven, waaraan zich aan iederen struik ruim 5 koppen aardappelen bevonden.

ASSEN, 10 September.

De lessen op het Gymnasium zijn op nieuw begonnen. Het getal der leerlingen zal dit jaar 47 wezen. Hieronder zijn 27 van elders, van welke er 20 bij den rector inwonen, 7 bij andere ingezetenen. — Aan het laatst gehouden staats-examen hebben zich twaalf jongelieden van deze school overworpen, waaronder één met een testimonium. Tien zijn aangenomen, twee afgewezen. Een der laatsten was hier een jaar geweest, den anderen was deze proef, een jaar te voren reeds, stellig afgeraden.

GRONINGEN, 14 September.

Heden opende de heer *W. Hecker* zijn collegie over de paedagogica met eene publieke les en hield, door de sierlijke voordragt zijner redevoering, door de bevaligheid van haren vorm en door de belangrijkheid en bondigheid van den inhoud, de aanzienlijke schaar zijner toeheerders in gespannen aandacht. Na aangeetoond te hebben, hoe de paedagogica de leer is der grondbeginselen van opvoeding en onderwijs, of hoe zij de middelen aanwijst tot de wetenschappelijke vorming, die noodig is, om den geest tot zelfstandigheid, tot zelfkennis en tot de waarheid te brengen, beschreef de redenaar de drie tijdperken van kind, knaap en jongeling, waarin de mensch onder de leiding van anderen tot ontwikkeling komt, en hoe daarin de menschelijke geest eerst leert denken, vervolgens *helder* leert denken en ten laatste *vrij* leert denken. Bijzonder belangrijk was de beschrijving, hoe in het tweede tijdperk de menschelijke geest van de beginselen zijner ontwikkeling bewustheid verkrijgt, hoe noodzakelijk vooral in dit tijdvak een wetenschappelijk gevormd onderwijzer van een krachtigen geest is, en hoe het inzonderheid de taalstudie is, die alsdan den mensch voor wetenschappelijkheid en voor zelfdenken geschikt maakt. Bij de aanbeveling der oude talen voor die studie, deed de redenaar opmerken, hoe deze tevens den sleutel geven tot het verstaan van de schrijvers der oudheid, die grondleggers der hogere beschaving, die den jeugdigen mensch op de veiligste wijze in de geheimen van 't edele en schoone inwijden en zoo zijn smaak en gevoel vormen, zonder welke 't verstand luttel waard is. Dit gaf den redenaar verder den meest gepast overgang, om in krachtige trekken te schetsen, wat van den wel voorbereiden jongeling in het derde en laatste tijdperk zijner ontwikkeling wordt gevorderd, hoe hij dan zijne reeds verkregen kennis systematisch moet ordenen en tot hare grondbeginselen opklommen, hoe hij zich uit het onmetelijke veld der menschelijke kennis eene eigene wetenschap moet uitkiezen, zich daaraan met al de krachten zijner ziel moet toewijden en geheel voor dezelve leven, en hoe hij eindelijk op den moeitevollen weg, dien hij zich gekozen heeft, de leiding en voorlichting behoeft van de ware vertegenwoordigers zijner wetenschap.

— Naar men verneemt, zal de Roomsche-Catholieke gemeente te dezer stede zich mogen verblijden met de komst, op aanstaanden Woensdag, van den H. E. Bisschop van *Cunium*, Baron van *Wijckersloot*, ten einde bij die gemeente het H. Sacrament van het Vormsel te bedienen.

— Vrijdag middag j.l., omstreeks te 2 uur, is alhier brand ontstaan in de behuizing van *T. Jansen*, broodbakker in de Ebbingestraat. Spoedig aangebrachte hulp door middel eener brandspuit, behoorende aan den heer *mr. W. de Strien*, in wier besturing hij-zelf een werkdagig aandeel nam, en met lofdadige medewerking van ettelijke andere bureu heeft deze brand zich alleen doen bepalen tot eene gedeeltelijke vernieling van het dak en zijn alzoo grootere ongelukken bij tijds gelukkiglijk afgekeerd.

— Den 10den September ll. is te Spijk door de collatoren met algemeene stemmen tot predikant bij de Hervormde gemeente te dier plaatse benoemd de heer *A. W. Bunino*, predikant te Bedum.

— De volgende berigten zijn ons ter plaatsing toegezonden: Op den 4den dezer hebben *Folkert Iwks* en *Antje Albers*, wonende aan het Boterdiep alhier, met hunne kinderen en kindskinderen hunne Gouden Bruijloft gevierd. De man is 74, de vrouw 71 jaren; het zijn oppassende oude lieden, die nog dagelijks met ijver arbeiden, om in hunne behoeften te voorzien.

APPINGEDAM, 10 September.

Dezen nacht, ongeveer te 12 uren, werden onze ingezetenen wederom verontrust door het geroep van *brand!* Ieder, die het hoorde, spoedde zich op straat en naar de plaats, waar de vuurvlam met laaijen gloed ten hemel steeg. Het was gelukkig maar eene houtschuur, in den zoogenoemen *Moeshorn* van den scheepsbouwer *JAN PETERS VAN DAM*, welk getimmerte echter ook geheel is afgebrand, met de daarin aanwezige scheepstimmermansgereedschappen, touwwerk en andere goederen. Aan de goede directie en fiksche werking van beide brandspuiten moet het veilig worden toegeschreven, dat het naastbij gelegen huis van den molenaar *Meijer*, dat met zijn houten gevel reeds vuur gevat had, geheel bewaard is gebleven, en de windstilte, die er was, heeft gelukkig verhindert de mededeeling van de vlammen en vonken aan andere gebouwen in de nabijheid, inzonderheid aan den oliemolen van den koopman *JAN POPKES RITSEMA*. De oorzaak van dezen brand is onbekend. De houtschuur was verzekerd, niet echter de verbrande roerende goederen, die betrekkelijk nog al van belang zijn.

In het *Handelsblad* wordt opmerkelijk gemaakt op den tegenwoordigen uitgebreiden veehandel van ons land; het is niet overdreven, wanneer men aanneemt, dat wekelijks 1000 stuks rundvee en 5000 schapen naar Engeland en Frankrijk worden overgevoerd. Zoo men van de 52 weken 12 afrekt wegens stremming der vaart, zouden jaarlijks niet minder dan 30,000 ossen en 200,000 schapen aan het Engelsche en Fransche verbruik worden geleverd, hetwelk aan gemiddelde waarde op 8 a 10 mill. guldens kan geschat worden. Ook is botten eene voornaam artikel van handel. Het *Journal du Havre* geeft als aanvoer van éénen dag te Londen met vier stoomboorten uit Holland op: 1102 vaten boter, 220 ossen, 102 kalveren en 1032 schapen, behalve de kaas en eenige honderden manden met allerlei vruchten. En die veeteelt vraagt niets dan van vrijheid uit- en invoer!

In Frankrijk is een groot verschil in de wijze, waarop de bakkers het brood — voor de armen meermalen het eenigste voedsel — bereiden.

Sommigen vermengen het met meel van zekere blanke koolstentjes. Bij gebrek hieraan, vervangt men dat door zwavelzuren kalk.

Anderen gebruiken zwavelzuur-koper, een tamelijk zwavelvergif.

Nog anderen verkiezen aluin tot vermenging.

(Zou dit bij ons te lande ook niet gebruikt worden?) Banketbakkers vooral vinden veel voordeel door zwavelzuur-koper te gebruiken. Wel is waar krijgen sommige kinderen daarvan hevige koliken, maar de banketbakker vindt er toch een voordeel in van 30 pCt. en wordt hierdoor minstens 10 jaren vroeger — *Kiezer*. Maar de regtbank?

Als een Fransman den bakker een stuk gelds geeft voor 15 sous, dat slechts 12 sous waarde heeft, dan mag het geld nade heeten, als hij zijne overige levensdagen op de galeien kan doorbrengen.

Als de bakker een' Fransman vergiftigt of te ligt brood geeft, dan — de wet is er — betaalt hij — 5 francs boete.

Als een Fransman den kruidenier vergiftigt, zal men eergenoemen een hoofd kleiner maken; de laatste aan dezelmisdaad schuldig — betaalt boete. (Zwolsche Cour.)

Over de Weerkundige Waarnemingen wekelijks in de Groninger Courant geplaatst.

De Weerkundige Waarnemingen, sedert het begin van jaar door dit dagblad publiek gemaakt, kunnen beschouwd worden als een vervolg van die, welke de weleerw. heer *ADRIANI* sedert het jaar 1826 te Pekela gedaan, en aan het Genootschap ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen medegedeeld heeft. Het Bestuur van dit Genootschap heeft hem, daartoe door den heer *ADRIANI* kort vóór zijn overlijden uitgenoodigd, schikkingen gemaakt, om het door hem begonnen werk hier, geregeld en eenigermate eenkomstig den tegenwoordigen toestand der meteorologie, doen voortzetten. Zij kon dit niet gemakkelijker doen, dan door gebruik te maken van de aantekeningen bij het natuurkundig kabinet der Hoogeschool gehouden; en tevens, door een groot aantal gelijktijdige waarnemingen, zoo goed mogelijk het gemiddeld verschil tusschen de thans gebruikte werktuigen en die van den heer *ADRIANI* op te maken.

De waarnemingen, zoo als zij nu geschieden, betreffen 1) de drukking van de lucht. 2) de temperatuur. 3) de vochtigheid. 4) de windstreek. 5) de luchtgesteldheid. 6) den gevallen regen.

Het zal niet ongepast zijn een en ander tot nadere toelichting in het midden te brengen. Vooraf zij opgemerkt, al de nu gebruikte werktuigen door den mechanicus *Becker* met veel zorg zijn vervaardigd.

De barometer is een gewone *hevelbarometer* met beweeglijke schaal. Zijne hoogte wordt altijd tot dezelfde temperatuur, die van het vriespunt of 0°, herleid. Gelijk algemeen bekend is, doet namelijk de warmte de lichamen uitzetten, en daardoor het gewicht een' meerderen omvang verkrijgen. In kwikkolom van dezelfde hoogte kan dus bij verschillende warmtegraden niet dezelfde drukking te kennen geven, maar dien het specifiek gewicht derzelfde daarbij verschillen moet. Zoo zal b. v. eene barometerhoogte van 760 strepen of bijna 2 strepen minder drukking aanwijzen, dan op het vriespunt; want, naar de daarvoor berekende tafels, zal men op 15° van den honderddeeligen thermometer 1,8 streep meer trekken; 758,2 streep zal dus op 0° evenveel drukking aanwijzen als 760 strepen op 15°.

Behalve deze verbetering voor de verandering, welke kwik door de warmte ondergaat, wordt er nog eene tweede vereischte voor de uitzetting van de schaal. De schaal van dezen barometer is van geel koper en bij eene temperatuur van 12° in strepen of millimeters verdeeld. Zoodra dus de temperatuur hooger of lager dan 12° (de gemiddelde temperatuur onzer vertrekken) is, houdt de verdeling op naauwkeurig te zijn. In het eerste geval moet er van de gelezen strepen iets afgetrokken, in het laatste iets bijgetrokken worden, om alles tot ware strepen te brengen.

De schaalverdeling is daarenboven zóo ingerigt, dat de tiende gedeelten van strepen regtstreeks afleest; hetwelk voor deze waarnemingen genoegzaam is: door de correctie van de warmte uit de tafels verkrijgt men altijd de juiste deelen. Bij naauwkeuriger waarnemingen gebruikt men hier eenen barometer, die tot *vijftigste* deelen van een streep regtstreeks aanwijst.

Na deze verbeteringen mag men de barometerhoogte de maat van de drukking der lucht houden, en met de gene elders waargenomen wordt vergelijken; want de correctie voor hetgeen men de capillariteit noemt wordt door den hevelbarometer uit den aard zijner inrigting niet gepast.

De schaalverdeling in strepen is tegenwoordig de meest gebruikelijke, en kan door daartoe berekende tafeltjes elke andere schaalverdeling herleid worden.

De temperatuur wordt waargenomen op een honderd-
deligen thermometer. Men weet, dat bij deze verdeling
op het vriespunt 0°, en op het kookpunt 100° geplaatst
is; en dat zij in de volgende bijzonderheden zich onder-
scheidt van de bij ons in het dagelijks leven meer ge-
bruikte thermometer-schaal van FAHREHIT: t. w. dat
bij FAHREHIT 32° wordt geplaatst op het vriespunt en
212° op het kookpunt; en dewijl dezelfde ruimte bij den
honderdtheiligen thermometer in 100 bij FAHREHIT in 180 deelen
is verdeeld, zijn 5° van den eersten evenveel als 9°
van den laatsten thermometer.

De graden koude beneden het vriespunt worden bij den
honderdtheiligen thermometer met — aangewezen, hetwelk bij
dien van FAHREHIT in ons Land zeldzaam te pas komt,
omdat niet dan in zeer strenge winters de thermometer van
FAHREHIT hier beneden 0° komt.

Om de honderdtheilige schaal tot die van FAHREHIT
te brengen, kan men zich van het volgende tafeltje bedienen,
waarin de honderdtheilige schaal door C en die van FAHREHIT
door F wordt aangewezen.

F	C	F	C	F	C	F	C	F	C	F	C	F	C
32	0	40	4	50	10	60	16	70	21	80	27	90	32
33	1	41	5	51	11	61	17	71	22	81	28	91	33
34	2	42	6	52	12	62	18	72	23	82	29	92	34
35	3	43	7	53	13	63	19	73	24	83	30	93	35
36	4	44	8	54	14	64	20	74	25	84	31	94	36
37	5	45	9	55	15	65	21	75	26	85	32	95	37
38	6	46	10	56	16	66	22	76	27	86	33	96	38
39	7	47	11	57	17	67	23	77	28	87	34	97	39
40	8	48	12	58	18	68	24	78	29	88	35	98	40
41	9	49	13	59	19	69	25	79	30	89	36	99	41
42	10	50	14	60	20	70	26	80	31	90	37		
43	11	51	15	61	21	71	27	81	32				
44	12	52	16	62	22	72	28	82	33				
45	13	53	17	63	23	73	29	83	34				
46	14	54	18	64	24	74	30	84	35				
47	15	55	19	65	25	75	31	85					
48	16	56	20	66	26	76							
49	17	57	21	67	27	77							
50	18	58	22	68	28	78							
51	19	59	23	69	29	79							
52	20	60	24	70	30	80							
53	21	61	25	71	31	81							
54	22	62	26	72									
55	23	63	27	73									
56	24	64	28	74									
57	25	65	29	75									
58	26	66	30	76									
59	27	67		77									
60	28	68		78									
61	29	69		79									
62	30	70		80									
63	31	71		81									
64	32	72		82									
65	33	73		83									
66	34	74		84									
67	35	75		85									
68	36	76		86									
69	37	77		87									
70	38	78		88									
71	39	79		89									
72	40	80		90									
73	41	81		91									
74	42	82		92									
75	43	83		93									
76	44	84		94									
77	45	85		95									
78	46	86		96									
79	47	87		97									
80	48	88		98									
81	49	89		99									
82	50	90											
83	51	91											
84	52	92											
85	53	93											
86	54	94											
87	55	95											
88	56	96											
89	57	97											
90	58	98											
91	59	99											
92	60												
93	61												
94	62												
95	63												
96	64												
97	65												
98	66												
99	67												
100	68												

De vochtigheidstoestand des dampkrings wordt tegenwoordig
algemeen bepaald door eenen toestel, die den naam van
psychrometer draagt. Hij bestaat uit twee thermometers
naast elkander aan een standaard gehecht, van welke de
eene met neteldoek of eene andere dunne stof bekleed is en
altijd vochtig gehouden wordt, de andere onbepaald blijft. Wan-
neer nu deze twee thermometers in de opene lucht gesteld
zijn, zal de vochtige thermometer bijna altijd lager staan
dan de drooge; omdat het water van het vochtige net-
eldoek verdampst, en daartoe de warmte aan den thermome-
ter onttrekt: terwijl het verschil tusschen de twee thermome-
ters des te grooter zijn zal, naarmate de verdamping
schielijker plaats heeft; d. i. naarmate de omringende lucht-
minder waterdamp bevat. Dewijl er dus tusschen het ver-
schil der thermometers en de vochtigheid der lucht eene
zekere betrekking bestaat, zal het niemand vreemd voor-
komen, dat de psychrometer een middel aan de hand geeft,
om de vochtigheid van den dampkring te bepalen. Men
heeft dan ook uit de natuurkundige theorie van dit instrument
tafels opgemaakt, door welke, bij een gegeven verschil der
thermometers, alles gevonden wordt. wat men in de me-
teorologie ten aanzien van den waterdamp des dampkrings
wenscht te weten.

In de opgaven der weerkundige waarnemingen, welke hier
bedoeld worden, vindt men alleen vermeld de *betrekkelijke*
vochtigheid, omdat men hierin algemeen het meeste belang
stelt, en in het dagelijks leven door *vochtigheid* verstaan
wordt hetgeen men in de meteorologie *betrekkelijke* *voch-*
tigheid noemt.

Om zich hiervan een duidelijk denkbeeld te maken, moet
men weten, dat voor elken warmtegraad, zoowel in het
luchtledige als in eene met lucht gevulde ruimte, de hoe-
veelheid damp niet onbepaald kan vermeerderd worden,
maar slechts tot eene zekere hoogte kan komen, zoodat de
niet toegevoerde damp, in plaats van zich, even als de
vroegere door de ruimte te verspreiden, aan de wanden
of andere vaste lichamen in den vloeibaren toestand aan-
neemt. Bij hoogere temperaturen is die hoeveelheid damp
meer dan bij lagere; waarom dan ook, gelijk velen weten,
de lucht des winters minder waterdamp kan bevatten, dan
des zomers. Zoo zal b. v. (wanneer de hoeveelheid water-
damp in zijn gewicht wordt uitgedrukt) eene kubieke el
lucht op 2° C niet meer kunnen bevatten dan 6 wigtjes wa-
terdamp, en op 20° ongeveer 17 wigtjes. Uit de opgaven nu
van den psychrometer kan men bepalen, hoeveel waterdamp
de lucht op het oogenblik der waarneming *werkelijk* *bevat*
(hetwelk genoemd wordt de *volstrekte vochtigheid* of beter de
volstrekte hoeveelheid damp); en van elders weet men, hoeveel zij
op de waargenomen temperatuur *bevat kan*. Men deelt dus
de getallen door elkander; en vindt alzoo de *betrekkelijke*
vochtigheid, in getallen uitgedrukt. Deze getallen worden
gewoonlijk in eene tiendeelige breuk voorgesteld, bij welke
de eenheid is het maximum van verdamping of het verzadi-
gungspunt. Wanneer men alzoo vindt: *betrekkelijke vochtig-*
heid 0,77, dan beteekent dit, dat er van de honderd deelen
waterdamp, welke in de lucht zijn *honden*, nu 77 aanwezig
zijn; of dat de lucht 77 procent waterdamp bevat van het
gene zij bevatten kon op dien tijd voor die temperatuur.

In het gewone leven noemt men de lucht, in welke de be-
trekkelijke vochtigheid 0,77 is, drooger dan, die, waarbij 0,90
aangeteekend staat, ofschoon de lucht van 0,90 *betrekkelijke*
vochtigheid dikwijls *minder* waterdamp heeft, dan die op 0,77.
Zoo vindt men b. v. op den 22sten Februarij 1846 aangete-
kend: *betrekkelijke vochtigheid* 0,93 bij eene temperatuur van
10,0 en bevatte de kubieke el lucht 7,4 wigtjes waterdamp;
op den 17den Juli was de *betrekkelijke vochtigheid* 0,07
voor eene temperatuur van 21,7. Niettegenstaande men dus,
naar de gewone wijze van spreken, de lucht in het laatste
geval *drooger* zou noemen, dan in het eerste, bevatte zij in
beide van de 12 wigtjes waterdamp; en dus bijna het dub-
bele van de vorige hoeveelheid.

Ten aanzien van de *windstreken* en de *luchtgesteldheid* is
bij het einde van elke maand wordt opgegeven, hoeveel
er gevallen is. Dit wordt waargenomen op eene eenigzins
verre, uitlopende in eenen cilinder. In dezen cilinder drijft
een maatskot regtstandig, rijdende met het daarin opgevangen
water, zoodat zelfs zeer geringe hoeveelheden gevallen regen
gemeten kunnen worden. Daarbij wordt de verdamping van
het water in den regenmeter vervatte water bijna volkomen belet.
Maandelijks worden ook nog opgegeven de *gemiddelde* *ba-*
rometer en thermometerhoogten, benevens de *betrekkelijke*
vochtigheid, welke getallen, gelijk bekend is, verkregen wor-
den door alle barometerhoogten, enz. bij elkander op te tel-
len, en die som te deelen door het aantal waarnemingen.

LEIDEN, 12 September. Gisteren is alhier, ter vervulling van
de openstaande herder- en leeraarsplaats, veroorzaakt door het
overlijden van de welerv. zeer gel. heer J. DERMOUD, th. dr.,
aan de breeden kerkeraad der Nederl. Hervormde gemeente ge-
teekend het volgende twaalfal predikanten: da. A. RUTGERS VAN
LOPPE, te Zutphen; V. J. BERKHOUT, te Monster; W. L.
KORTZ, te Waalwijk; J. P. VAN HARENCAPEL, te Leu-
den; G. B. SWALVE, th. dr., te Gooz; J. KOOP, te Lisse;
O. H. VAN IJERSON, te Arnhem; A. H. VAN DER HORVE,
te Gooz; J. BROEDELET, te Gouda; L. PROES, te Leeuwarden;
A. BRUNNER, te Oude en Nieuwe Wetering; J. P. STRICKER,
te Hoor; de drie laatste bij overstemming met J. J. METZ-
GER, te Deventer, en J. H. CALKOEN, te St. Laurens.

ZEETIJDINGEN.
Bepaald te Rendsburg den 3 Sept., kapit. Gort de Onderneming,
van Brake n. de Oostzee; den 4den *Kranenburg* Wiardus, van Gro-
ningen n. de Oostzee; den 5den *Peper Fenne-*
man, van Groningen n. de Oostzee; den 5den de *Jong Catharina*
van Amsterdam, van Newcastle n. Kiel; *Brouwer* v. Renske, van Stettin
n. de Oostzee; den 6den *Kuiper* Isis, van Elbing n. België.
Binnengekomen te Amsterdam den 9 Sept., kapit. *Kuiper* de 5 Ge-

zusters, van Petersburg; *Beerta* jonge Johannes, van Koningsber-
gen; den 10den *Seters* de Hoop, van Londen; *Brouwer* Harmina,
van Liverpool; den 11den *Ellens* Lammegina en *Rasker* Toekomende
Vrouw, beide van Londen; *Veenstra* Aukjen, van Dantzig; *Schoon*
Alida, van Bremen; *Kontermann* v. Renske, van Londen; *Dijk* Anna
Catharina, van Koningsbergen; van *Dijk* Eva Hendrika, van Grave-
steen; den 12den van *Aken* Hendrika Dorothea, van La Rochelle;
Nieboer Goede Verwachting, van Londen; *Ouweland* Westphalia,
van Hull; de *Groot* Agatha, van Archangel; van *Wijk* Jenny, van
Petersburg. — Te Texel den 9 Sept., de *Jong* de jonge Reintje, van
Londen; *Boer* Margina, van Hull. — In het Vlie den 9 Sept.,
Lemcke Dusschinga, van Dantzig; *Schulte* Johanna Gesina, van
Bremen. — Te Dordrecht den 9 Sept., *Dood* v. Christina, van
Koningsbergen. — Te Brielle den 11 Sept., *Tuntelder* Geertruida,
van Liverpool. — Te Brouwershaven den 10 Sept., *Jonker* Maria
Elisabeth, van Amsterdam n. Rotterdam. — Te Vlissingen den 10
Sept., *Hansen* Catharina, van Liverpool. — Te Genua den 3 Sept.,
Bontekoe Jacobina, van Amsterdam. — Te Rochefort den 29 Aug.,
Mulder Goede Hoop en *Lukens* Sieke van der West, beide van
Dordrecht. — Te Gravesend den 8 Sept., de *Beer* juffer Jantje, van
Harlingen. — Te Liverpool den 8 Sept., de *Haan* Sieverdina, van
Rotterdam. — Te Hull den 5 Sept., *Ouweland* de Hoop en de *Jong*
jeune Clemeus, beide van Amsterdam; *Koning* Stad Almelo, *Gien-*
sen Nijverdal en *7den* *Buiten* Hendrika, alle drie van Zwolle. —
Te Boldera den 1 Sept., *Wiersma* Herstelling, van Amsterdam; *de*
Boomgaard Margaretha, van Groningen. — Te Port a Port
den 21 Aug., *Sap* Jantina Annechiena, van Amsterdam. — Te Co-
runha den 31 Aug., *Nielsen* Sophia, van Bergen. — Te Duinker-
ken den 7 Sept., *Ilitman* Louisa, van Stettin. — Te North Shields
den 6 Sept., de *Jong* Eendragt en *Oldenburger* Gustaaf, beide van
Harlingen. — Te Memel den 19 Aug., de *Vries* Tekela, van Ham-
burg; den 1 Sept. *Westers* jonge Dirk, van Harlingen. — Te Dant-
zig den 2 Sept., van *Calkar* jonge Hero, van Rotterdam; den 3den
Broeckema Hillechiena Christina, van Rendsburg; van *Wijk* Arentina
Jacoba, van Bergen. — Te Swinemunde den 2 Sept., *Carst* Janke
Hooites, van Dordrecht; den 3den *Weij* Jan en Frederika, *Schol-*
ten Margaretha en *Vos* Maria Wilhelmina, alle drie van Bergen. —
Te Warnemunde den 2 Sept., *Mellema* Geertruida, van Amster-
dam; den 3den *Dreves* de 2 Gebroeders, van Rouaan. — Te Heil-
ighafen den 1 Sept., de *Jong* Sikkolina Hooites, van Schiedam;
deze is den 5 dito naar Antwerpen vertrokken. — Te Hamburg
den 5 Sept., *Mauring* v. Maria, van Amsterdam; *Esbra* Elisabeth,
van Leeuwarden; den 6den *Bontekoe* Geertruida, van Amsterdam.
— Te Bremerhaven den 5 Sept., *Lampe* de 3 Gebroeders, van Groningen.
Binnengekomen te Texel den 11 Sept., kapit. *Legger* jonge Jacob,
van Oostersuoer; den 12den *Meints* Diederik, van Dantzig; *Han-*
sen Catharina Maria, van Faaborg. — In het Vlie den 11 Sept.,
de *Groot* Agatha, van Archangel; van *Wijk* Jenny, *Mellema* Her-
man Hasselaar en *Flik* v. Johanna, alle drie van Petersburg; *Dijk*
Anna Catharina en *Schut* Maria Aletta, beide van Koningsbergen;
Sprink de 2 Gebroeders, van Christiansand; *Jonker* Gesina Hamina,
van Laurvich; *Mulder* Margaretha, van Oudsoen. — Te Brielle den
11 Sept., *Donema* Renske Hooites, van Petersburg; *Brouwer* v.
Renske, van Stettin; den 12den de *Jong* Jantina, van Stockton.
— Bij Deal den 9 Sept., *Wolhuis* Sophia Klasina, van Amsterdam n.
Liverpool. — Te Cardiff den 8 Sept., *Hoveling* Avontuur en *Engels-*
man Elisabeth, beide van Nantes. — Te Liverpool den 9 Sept.,
Doornbos Alida, van Rotterdam. — Te North Shields den 8 Sept.,
Juster Catharina, van Rotterdam. — Te Hull den 8 Sept., *Ouw-*
eland Fransiska Maria, van Amsterdam; *Saart* Maria, van Zwolle.
Zeilklaar te Liverpool den 4 Sept., kapit. *Smit* Maria, naar Rot-
terdam; den 9den de *Boer* Hoop en Verwachting, naar Rotterdam. —
Te Marseille den 7 Sept., *Bou* juffer Stijnje, naar Antwerpen.
— Te Londen den 8 Sept., *Roelofs* Anna Maria, naar Amsterdam
Vertrokken van Amsterdam den 9 Sept., kapit. *Ouweland* Ger-
man, naar Hull; *Smit* Jantina Margaretha, naar Riga; den 10den
Smith Elisabeth, naar Newcastle; den 11den *Schippers* Harmanna
Annechiena, naar Memel; den 12den *Scholten* v. Alida, naar Riga;
Kuiper Annechiena Elaina, op avontuur. — Van Texel den 9 Sept.,
Jonker Maria Elisabeth, naar Dordrecht; den 10den *Visser* Bern-
hard en Eliza, naar Hull; den 11den *Meijer* Wilhelmina, naar Lon-
den. — Uit het Vlie den 8 Sept., *Kok* Jan Frederik, naar Oost-
ersuoer; *Vos* Jantina, naar Noorwegen; den 9den *Noppers* Martha
Margaretha, naar Petersburg; *Huizing* Marchiena, naar Stettin; *Han-*
sen Fortuna, naar Noorwegen; *Dijk* Harlingen en *Klein* Antje,
beide op avontuur. — Van Helvoet den 11 Sept., *Leestuijver* Au-
rona, naar Liverpool. — Van Oostende den 5 Sept., *Donoes* Vriend-
schap, op avontuur. — Van Sunderland den 7 Sept., van der *Wijk*
Fortuna, naar Amsterdam. — Van Stockton den 7 Sept., de *Jong*
Jantina, naar Rotterdam. — Van Lissabon den 23 Aug., *Strathling*
Helena, naar Rio Janeiro. — Van Havre den 7 Sept., *Jonker* Alida,
naar Rotterdam. — Van Archangel den 23 Sept., *Oldenburger*
Broedertrouw, naar Amsterdam. — Van Memel den 30 Aug., van
Nuis Elitina, naar Rotterdam. — Van Dantzig den 31 Aug., van
der *Wouden* Gesina Gesina, naar Amsterdam; *Martens* Maria, naar
Rotterdam. — Van Hamburg den 5 Sept., *Joosten* Goede Verwach-
ting, naar Edam; den 6den *Dooves* Jeldina Margaretha, naar Stet-
ting; den 8sten *Drent* Tjapke Schuringa, naar Dantzig. — Van Cux-
haven den 6 Sept., *Jager* Elisabeth, naar Singapore. — Van Bre-
merhaven den 5 Sept., *Mulder* Sophia en *Bakker* v. Trientje, beide
naar Groningen; den 6den *Schoon* Alida, naar Amsterdam; *Tuntel-*
der Christina, naar Rotterdam.

Vertrokken uit het Vlie den 11 Sept., kapit. *Boekhout* Anna Eli-
sabeth, naar Liverpool; de *Boer* Anna, naar Petersburg; *Smit* Jan-
tina Margaretha, naar Memel; *Kleinjans* Catharina Cornelia, naar
Dantzig; *Patje* Annechiena, op avontuur. — Van Helvoet den 12
Sept., de *Werd* de Hoop, naar de Oostzee. — Van Maassluis den
12 Sept., *Boeker* v. Grietje, naar Stettin. — Van Rouaan den 8
Sept., de *Jong* Annechiena, naar Rostock.

HARLINGEN den 12 Sept. Binnengekomen den 6den kapit. de
Groot Arentina en *Visser* het Toeval, beide van Christiansand; den
8sten *Ebes* Maria, van Tredestrand; *Flukker* de jonge Hendrik, van
Oostersuoer; den 11den *Muller* Margaretha, van Oudsoen; *Jonker*
Gesina Harmina, van Laurvich; den 12den *Helmers* Stad en Lande,
van Memel; *Brunsmas* de jonge Janneke, naar Jemum. — Ver-
trokken den 7den *Kok* Jan Fredrik en *Vos* Jantina, beide naar
Noorwegen; den 10den *Boekhout* Anna Elisabeth, naar Liverpool;
den 11den *Zuccal* Wilhelmina en *Visser* het Toeval, beide naar
Noorwegen.

ZOUTKAMP den 13 Sept. Binnengekomen den 11den kapit. *Schol-*
tens v. Helena, van Oostersuoer; de *Ruiter* Vigilantia, van Chris-
tiansand; *Dreves* Tjakken, van Laurvich; den 12den *Rasker* Be-
rendina, van Newcastle. — Zeilklaar, *Lupkes*, voor kapit. *Rozema*
Gesina, naar Petersburg; *Brouwer* Jantina en *Kemper* Gebroeders,
beide naar Londen.

TERMUNSTERIJL den 13 Sept. Binnengekomen den 8sten kapit. *Dooves*
de Venus, van Oldenburg; *Bakker* Jantje en *Mulder* Sophia,
beide van Bremerhaven; den 12den *Held* v. Anna, van Norden-
neij. — Vertrokken den 5den *Brouwer* Agina Undina, naar Noor-
wegen; den 7den *Schoemaker* Berendina, naar Hamburg; *Wilken*
Jantina, naar Noorwegen.

DELFT den 13 Sept. Binnengekomen den 10den kapit. *Brunsmas*
de jonge Janneke, van Leer; *Kuifkorn* v. Janna en van *Duinen*
Annechiena, beide van Emden; den 11den *Hazekamp* de Vriendschap
en *Klein* Jantina, beide van Bremen; den 12den de *Jong* de 3 Zus-
ters, terug uit zee; *Schneider* Selina Titia, van Riga. — Vertrok-
ken den 11den *Rudofs* Alida, naar Leer; *Modder* Margaretha, naar
Emden; *Boscher* v. Maria, naar Termunterzijl; van der *Horst* v.
Enzel en den 12den *Pat* de Vriendschap, beide naar Emden; *Bier-*
man Maria, naar Oldersum; de *Vries* Georg, op avontuur.

Het schip *Dorothea*, kapit. Gieser, van Amsterdam naar Ham-
burg gedestineerd, is, in den avond van den 11den dozer, na zwaar
gestooten te hebben, lek, met verlies van zeilen en meerdere schade,
deze haven binnengebragt; moet lossen, om te repareren.

Heden beviel voorspoedig van een DOCHTER
E. HOVINGA, geliefde Echtgenoot van
M. P. STARKE.
BLIJHAM, 11 September 1846.
Heden beviel van eenen welgeschapen DOCHTER
Vrouw JOHANNA HENDRIKA WICHERS, geliefde Echtgenoot van
Mr. N. VAN HASSELT,
Advocaat.
GRONINGEN, 12 September 1846.
Heden beviel van een' ZOON A. W. VAN BINGUM,
geliefde Echtgenoot van
PH. BODE.
KREWERD, 12 September 1846.
Heden is mijne geliefde Echtgenoot T. C. BANGA
bevalen van eenen welgeschapen DOCHTER.
GRONINGEN, 13 September 1846.
E. J. DIKST LORGION.
Heden beviel van een DOCHTER K. WESTENBORG,
geliefde Echtgenoot van
H. LANTINGA,
Kagchelmaker.
GRONINGEN, 13 September 1846.
NB. Bovengenoemde maakt aan zijne Stad- en Landge-
nooten bekend, dat zijn Winkel ruim voorzien is van alle
soorten van fraaie MAGCHELS; belooft eene nette en
civiele behandeling.
Getrouwd:
L. BEKENKAMP
en
J. NIJZIEL.
GRONINGEN, 10 September 1846.
Mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer ANDREAS
WICHERS, met wien ik ruim 26 jaren door het huwelijk
moet vereenigd zijn, werd mij heden, in den vroegen mor-
gen, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom
van bijna 60 jaren, door den dood ontrukkt, tot diepe
rouwheid van mij en mijne vier mij nog overgeblevene
Kinderen.
GRONINGEN, 11 September 1846.
C. C. BLAUPOT,
Wedw. A. WICHERS.
GRONINGEN, 11 September 1846. Nog treurende
over het verlies van ons geliefde jongste Zoon JAKOB, op
den 31sten jongstleden, — trof ons heden andermaal een
geveeligen slag, ons aanminning Dochtertje DIEVERTJE
MARGLENA door den dood te moeten missen, in den ou-
derdom van ruim acht weken.
J. OETZES, J. Z.
G. OETZES, geb. BOONGAARD.
Heden, in den vroegen morgen, werd ik met mijne
Kinderen in den diepsten rouw gedoopt, daar het den
Afwijzen Vader, behaagde, op het onverwacht van mijne
zijde weg te nemen mijne geliefde Echtgenoot ABEL AEIL-
KEMA, in leven Kerkvoogd dezer Gemeente, in den ouder-
dom van ruim 61 jaren.
Moge Hij, die ons thans lange dezen weg wil geleiden,
ons sterken, om met gelatenheid zijnen wijzen en liefde-
rijken wil te kunnen aenbevelen en ootmoedig in denzelfden
te berusten.
Sarekhe deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.
SLOOTEREN, 11 September 1846.
H. KUIPERS,
Wedw. A. AEILKEMA.
In den vroegen morgen overleed onze waarde Vader
FREDR. JAKOB BULTHUIS, in den ouderdom van
bijna 80 jaren.
Deze dient tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en
Bekenden.
ONDERENDAM, 12 September 1846.
C. BULTHUIS.
Uit aller naam.
Bij den Boek- en Akademiendrukker A. OONKENS,
31, is gedrukt en wordt heden uitgegeven:
DE M. DASSEN, H. J. Zoon, HANDBOEK voor de
LEER van de KRACHTEN der GENEESMIDDELEN.
In twee Deelen, in gr. 8vo, compleet, a. f 8 — 50.
Bij denzelfden wordt met succes gedebiteerd:
DE B. H. LULOFS, KAKOGRAFIE, of OP-
STELLEN met deze en gene feiten in TAAL en STIJL,
beveens eenige Taalkundige aantekeningen. (Ten gebruike
by Akademiëke en sportgelyke lessen.) In gr. 8vo, a f 2 — 00.
VERKOOPING
eener zeer uitgebreide, aanzienlijke en belangrijke
Verzameling van BOEKEN,
over verschillende Vakken van WETENSCHAP, vooral over de
GENEESKUNDE, de RECHTEN, GODGELEERDHEID
en KRAAIE LETTEREN, van PLATWER-
KEN, SCHILDERIEN, PLATEN,
HEDEL- en VERLOSKUNDIGE IN-
SCHRIJVEN, RARITEITEN,
en op andere, den 13den October e.k. en
op andere, van R. J. SCHIERBECK, in de
Guldenstraat, te Groningen, bij wien de CATALOGUS
spoedig is te bekomen.
De Beekhandel A. FRANK, te Amsterdam,
heeft heden uitgegeven en alom verzonden:
ALGEMEENE ONTLEEDKUNDE,
of Leer der Scheikundige en Morpho-
logische bestanddeelen van het
menschelijk ligchaam,
door J. HENLE, Hoogleraar, enz. te Heidelberg. In
het Nederduitsch overgebragt, onder medewerking van den
Schrijver gedeeltelijk omgewerkt en met AANTEKENIN-
GEN voorzien door Dr. C. E. HEYNSIUS, Stads Genees-
heer te Amsterdam. Met 6 platen, op staal gegraveerde
afbeeldingen bevattende, en vele in den tekst gedrukte
Houtsneden.
De Werk zal in achtien Afleveringen, ieder a 4 vellen
wordt, compleet zijn. Zes Afleveringen zullen één Deel
maken.
Iedere Aflevering en iedere Staalplaat kost 60 Cents.
Aflevering 1 en 2 zien het licht. Op den laten van elke
Maand wordt dit Werk met eene Aflevering vervolgd.
Door C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te
Groningen, is op den elfden September 1846 ter VERTA-
LING verpoond aan het GEMEENTEBESTUUR van Groningen:
Das Südliche Frankreich, von J. VENEDEY. Frankfurt
am Main, 1846. 2 Theile.
Allen, die mogten vermeen te zijn GEREGTIGD
aan de ONBEHEERDE NALATENSCHAP van wijlen
JAN PETERS SMIT, gewoon hebbende en overleden
te Amsterdam, worden OPGEROEPEN, om zich, vóór den
19den SEPTEMBER 1846, met hunne Bewijzen aan
te melden bij den ondergeteekende, als Curator in deze
Onbeheerde Nalatenschap.
LEER, Mr. C. DE RANITZ,
9 September 1846.

EEMS- MAAT-
STOOMBOOT- SCHAPPIJ
Concordia en BARGEDIENST
tusschen Emden, Leer, Papenburgerzyl, Delfzyl,
Norderney en Groningen.
UREN VAN AFVAART DER STOOMBOOTEN:
DER BARGE

1846.	v. Emd.	v. Leer	v. Leer	v. Papbz.	v. Emd.	v. Emd.	v. Norder.	v. Delfz.	v. Gron.
Aug.	n. Leer.	n. Emd.	n. Papbz.	n. Leer.	n. Delfz.	n. Norder.	n. Emd.	n. Delfz.	n. Gron.
W. 16	v. 8 u.	n. 3 u.	v. 9 u.	n. 1 u.	v. 5 u.	v. 5 u.	v. 7 u.	n. 3 u.
D. 17	v. 6 u.	n. 3 u.	v. 9 u.	n. 1 u.	v. 10 u.	v. 6 u.	n. 3 u.	n. 3 u.
V. 18	niet.	niet.	niet.	niet.	v. 7 u.	v. 9 u.	n. 3 u.
Z. 19	v. 7 u.	n. 4 u.	v. 11 u.	n. 2 u.	v. 8 u.	v. 10 u.	n. 3 u.
Z. 20	v. 12 u.	niet.	n. 3 u.	niet.	v. 8 u.	v. 10 u.	n. 3 u.
M. 21	v. 12 u.	v. 7 u.	n. 3 u.	v. 5 u.	v. 12 u.	n. 3 u.	n. 3 u.
D. 22	n. 0 u.	v. 7 u.	n. 4 u.	v. 5 u.	n. 1 u.	v. 8 u.	n. 3 u.	n. 3 u.
W. 23	n. 0 u.	v. 7 u.	n. 4 u.	v. 5 u.	v. 10 u.	n. 3 u.	n. 3 u.
D. 24	n. 1 u.	v. 7 u.	n. 4 u.	v. 5 u.	v. 11 u.	n. 1 u.	n. 3 u.
V. 25	n. 1 u.	v. 8 u.	n. 5 u.	v. 6 u.	v. 11 u.	v. 7 u.	n. 3 u.
Z. 26	n. 1 u.	v. 8 u.	n. 5 u.	v. 6 u.	v. 5 u.	v. 12 u.	n. 3 u.	n. 3 u.
Z. 27	n. 2 u.	v. 9 u.	n. 5 u.	v. 7 u.	n. 4 u.	n. 3 u.	n. 3 u.
M. 28	n. 2 u.	v. 10 u.	n. 5 u.	v. 8 u.	n. 2 u.	n. 4 u.	n. 3 u.
D. 29	niet.	v. 12 u.	niet.	v. 10 u.	n. 3 u.	n. 5 u.	n. 3 u.
W. 30	v. 5 u.	n. 2 u.	v. 8 u.	v. 12 u.	v. 5 u.	v. 7 u.	n. 3 u.

De VAART van Delfzyl naar
EMDEN is VERBODEN.
PRIJZEN:
Kajuit..... Emden. Leer. Papenbz. Norderney.
Van..... I. II. I. II. I. II. I. II.
Egiden naar..... g. c. g. c. g. c. g. c. g. c. g. c.
Leer..... 1,80 0,80..... 1,80 0,90..... 1,80 0,90
Papenbz..... 1,80 0,80..... 0,90 0,45..... 0,90 0,45
Norderney..... f 2,40..... f 3,00..... f 3,00

RIJN- EN IJSSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.
Dienstregeling voor de maand
SEPTEMBER 1846.
Van AMSTERDAM naar KAMPEN:
(behalve ZONDAGS) dagelijks, des morgens te 6 uren.
Van KAMPEN naar AMSTERDAM:
(behalve ZATURDAGS) dagelijks, des namiddags te 1½ uur.
Van KAMPEN naar ARNHEM en KEULEN:
Zondag, Dinsdag en Donderdag, des morgens te 4 uren.
Van ARNHEM naar KAMPEN:
Maandag, Woensdag en Zaturdag, des voormiddags te 11 uren.
De DILIGENCE van GRONINGEN naar ZWOLLE
en KAMPEN, in correspondentie met de STOOMBOOT
van KAMPEN op AMSTERDAM, vertrekt DAGELIJKS,
des nachts te 12 uren, van het Logement de Nieuwe
Munster, bij C. A. FRIGGE; — terwijl de Reizigers zóó
vroegtijdig te Amsterdam aankomen, dat zij nog met de laatste
Spoortreinen naar Utrecht, Haarlem, Leiden en 's Graven-
hage kunnen vertrekken.
Mr. E. J. OFFERHAUS, Notaris te Groningen,
zal, op Woensdag, den 16den September 1846, des avonds
te 7 uren, bij de Erven J. ECKHOFF, Tz., aan de Grootte
Markt, te Groningen, publiek verkoopen:
I. Een HUIS, S 168 V, Oostzijde in de Gelkingestraat,
op den hoek van den Donkersgang, te Groningen, door
wijlen W. H. GROOTHUIS bewoond geweest.
II. Een HUIS, X 168 V, met OPENE PLAATS en
BLEEKVELD, op de Nieuwstad, door H. B. ISRAËLS
en BOHEMER bewoond.
III. Twee KAMERS onder één Dak, E 42 a V en 42 b V,
in den Boermeestersgang, door de Wedw. MULDER en de
Wedw. WESTERHUIS bewoond.
IV. Eene WOONKAMER, Z 147 V, aan den Stadswal,
bij de Jonkerstraat, door S. BONJERNOD bewoond.
V. Eene DITO, aldaar, Z 148 V, ingaande op het Park,
door N. SJOERDS bewoond.
VI. Eene DITO, aldaar, Z 154 V, door ELTIE HIN-
DRIS bewoond.
VII. Eene nette BEHUIZING, Z 185 V, met een' TUIN,
Oostzijde aan het Zuiderpark, door T. T. VALK bewoond.
Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen W. H.
GROOTHUIS.
VIII. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini Kerk,
no. 827, Zuidwestzijde.
Te bezien percelen 1-7 daags vóór en op den Verkoop-
dag, des namiddags van 2-5 uren.
Mr. E. J. OFFERHAUS, Notaris.
De tegen den 18den September 1846 gean-
nonceerde verkoop van het HUIS van P.
JAM, in de Nieuwe Ebbingestraat, zal GEEN
VOORTGANG HEBBEN.
Mr. E. J. OFFERHAUS, Notaris.
Woensdag, den 23sten Sept.
1846, des voormiddags te 10 uren, en vervolgens, zal
vóór de Behuizing van wijlen W. H. GROOTHUIS,
Oostzijde in de Gelkingestraat, te Groningen, publiek wor-
den verkocht: de door dezen Erfzater nagelaten INBOE-
DELS, bestaande, onder anderen, in MAHONIEHOUTEN
CHIFFONNIERE, KABINET, PULPITUM, LADE-, UIT-
TREK- en ANDERE TAFELS, HALVE KAST- en KEU-
KENKLOK, WINKELKASTEN, STOELN, SPIEGELS
en SCHILDERIEN, LINNEN- en BEDDEGOED, GE-
WERKT GOUD en ZILVER, MANS LIJFSTOEBEHOOR-
EN, KOPER-, IJZER-, BLIK- en TINGOED, PORSE-
LEIN, GLAS, AARDEWERK, ENZ. Te bezien des
daags vóór den Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12
en des namiddags van 2 tot 5 uren.
Mr. E. J. OFFERHAUS, Notaris.

BOELDAG VAN
Vette en Vroegmelke Koeijen.
Op DONDERDAG, den 17den September 1846,
des namiddags te 2 uren, zullen ten Huize van den
Kastelein D. BOET, buiten de Steentilpoort, te
Groningen, publiek worden verkocht:
Ongeveer 15 pulk-vette en vroegmelke KOEI-
JEN, geweid op het Pastorijland te Noorddijk.
Mr. J. W. QUINTUS, Notaris.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN
gedaan te Groningen; medegedeeld van wege het Genootschap: Ter bevordering der Naturkundige Wetenschappen
SEPTEMBER 1846.

DAG	BAROMETR. OP 0°.			THERMOMETER.			VOUCHTIGHEID-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGEHEELDE.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
6	765,10	762,39	761,62	16,3	23,0	18,2	0,84	0,78	0,87	O. Z. O.	Z. O.	Z. O.	helder.	helder.	helder.
7	761,35	760,40	760,36	17,5	24,7	20,2	0,79	0,68	0,94	Z. O.	Z. Z. O.	N. t. O.	weinig bewolkt.	bewolkt.	weinig bewolkt.
8	760,60	761,00	762,93	17,2	25,2	20,2	0,90	0,70	0,93	Z. Z. O.	Z. W.	N. W.	helder.	„	„
9	763,32	763,35	764,06	20,8	24,5	19,8	0,93	0,72	0,88	N. N. W.	N. O.	N. O.	betrokken.	helder.	„
10	767,03	767,88	769,50	17,5	25,5	19,5	0,95	0,70	0,98	N. O. t. N.	N. t. O.	N. t. O.	helder.	„	„
11	771,18	771,00	771,19	19,2	22,3	17,0	0,94	0,72	0,90	„	N. N. O.	N.	bewolkt.	„	„
12	769,93	768,85	768,25	19,8	20,7	16,8	0,80	0,78	0,74	N. t. W.	N. t. W.	N. t. W.	betrokken.	bewolkt.	„

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op Donderdag, den 24sten September 1846, des avonds te 7 uren, ten Huize van Mevrouw de Wedw. BONTEKOE, aan de Grootte Markt, aldaar, publiek worden verkocht:
I. Eene tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. 10 C no 160 V, rood K 31, met WOONKELDER en een groot BLEEKVELD er achter, staande en gelegen Zuidzijde in de Zwanenstraat en uitkomende in den Achterden-Muur, te Groningen, wordende door den Boekhandelaar J. VAN GROENENBERGH en Vrouw in eigendom bewoond.
II. Eene net en wel betimmerde BEHUIZING met OPENE PLAATS en TUINTE er achter, get. letter H 217 V, staande en gelegen Oostzijde in de Nieuwe Ebbingestraat, te Groningen, laatstelijk bewoond geweest door den Heer UILHAAS. Om te aanvaarden perceel I op den 1sten November 1846, en perceel II dadelijk na den finalen Toeslag. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2-5 uren.
Firma STEEN & HESSELINK.
MAANDAG, den 21sten September 1846, te 10 uren zal men, vóór en in 't VERKOOPLOKAAL verkoopen nagelaten MOBILE GODESIJEN en BOEDEL, best MANS LIJFSTOEBEHOOREN, LINDEN en WOLLEN, BEDDEGOED, ENZ. Zaturdag vorens te bezien.
De ondergeteekende is voornemens door den Heer Notaris K. H. HORST, op Donderdag, den 27sten September, des morgens te 10 uren, ten Huize van Hk. OOSTING, te Nieuwbuinen, publiek laten verkoopen of te verburen: een HUIS met SCHUUR en grooten TUIN, door den ondergeteekende zelf bewoond, ingerigt tot eenen Winkel, staande op het naastste van den Buizermond.
N. BUINEN, 9 September 1846.
W. FELDKAMP.

Mr. B. HAITZEMA VIËTOR, Notaris te schoten, gedenkt, ten verzoeken van de Erven wijlen A. K. HIKKEMA en Vrouw, op Vrijdag, den 18den September 1846, des avonds te zes uren, ten Huize van Logementhouder B. CRAKER, te Beerta, in opene Veiling te verkoopen:
Eene voor korte jaren nieuw gebouwde BEHUIZING en SCHUUR, voorzien van onderscheidene Verbruik- en Gerijfelijkheden, benevens den daarachter gelegen TUIN, VASTE BEKLEMMING van de daarbij behoorende Looijen, te zamen groot ongeveer 3½ Bunders, staande gelegen Westwaarts te Oude Beerta, doende het 2 telken jare tot vaste huur f 46-00.
De Conditiën van Verkoop zullen in tijds ter lezing ten Kantore van den Notaris
B. HAITZEMA VIËTOR.

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR
Eene BEHUIZING, waarin de BOEK- en MALERIJ en KRUIDENIEBSAFAIRE, vele jaren met goed succes worden gedreven, aan het Zuiderdiep, te Groningen. Te bezien den Eigenaar en Bewoner JACOB VENEMA.

TE HUUR,
in eene sataenlijke Huishouding, geschikt EEN of TWEE DAMES of een GEZIN, zonder 2 GEMEUBELEERDE BENEDENKAMERS, benevens ruime ALCOVE, met den toegang tot TUIN. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.
De ondergeteekende, SCHOUWMEESTER en PARAPLUIEMAKER, maakt zijne geëerde Begunstigers en Stad- en Landgenooten bekend, dat hij sorteerd is in ZIJDE PARAPLUIES f 5,00 tot f 12,00, en KATOENEN DITO van f 3,00 tot f 5,00, en mede wel voorzien is van ZIJDEN en KATOENEN STOFFEN tot PARAPLUIES over te kleeden; REPAREREET dezelve. Voorts zijn bij hem te koop CORSET- en KLEEDJESBALIJNEN. Met welke Artikelen hij zich ten vriendelijkste aanbeveelt; eene voortdurende goede bediening.
J. A. TONELLA, Westzijde in de Oostelijke 3de Huis van de Markt.

HARDDRAVERIJ OP DE LANGEWEG
Met permissie van den BURGERMEESTER der Gemeente Aduard, gedenkt H. KER, op WOENSDAG, den 18den September, met PAARD en CHAIS te laten harddraven: een paar fraaie HOOFDSTELLEN STANGEN. Alle Paarden zullen worden toegelaten tot genoegen der Keurmeesters zijnde.

HARDDRAVERIJ TE PATERSWOLDE
Op ZATURDAG, den 19den September e.k., zal, met goedkeuring van de MEENTEBESTUUR, bij den Keurmeester HINDRIKS, worden verharddreden Paarden uit deze Gemeente:
TOT PRIJS: Eene ZWEEF met ZILVER GEMONTREED.
TOT PREMIE: Een KOMPLEET PAKKETSCHENEL.
De Rijding precies te twee uren.
E. HINDRIKS.

HARDDRAVERIJ
als vorige jaren, op den 30sten September en den 1sten October 1846, te PATERSWOLDE, bij het Huis van Vriesland, en wel den eersten en den tweeden dag met Paarden, welke gewonnen of prijzen hebben gewonnen, Koopmans waer genoege der Keurmeesters.
Te Groningen wordt gelegenheid gegeven tot plaatsing van een LEERLING APOTHEKER, met waarneming van DEMISCHE LESSEN, ENZ. Nadere inlichting aan het BUREAU der GRONINGER COURANT, franko.

DE HERFST-VEEMARKTEN
te WINSCHOTEN
zullen NU en VERVOLGENS worden gehouden op
ALLE MAANDAGEN
van de maanden October en November.